

RENESSANCE A HUMANISMUS

Mgr. Jiří MIHOLA, Ph.D.

Renesance - “**rinascita**” = znovuzrození

Pojem „**rinascita**“ v díle **Giorgia Vasariho** (florentský historik umění (16. st.) malíř a životopisec umělců, jeho slavná práce se jmenuje *Životy vynikajících italských architektů, malířů a sochařů*).

Pojem „**renesance**“ poprvé použil francouzský Jules Michelet (mišlet) v polovině 19. století.

Vznik – Itálie, kolébka = Florencie

Renesance zahrnuje tři staletí (14.-16.)

Fáze:

trecento (14. století)

quattrocento (15. století)

cinquecento (16. století)

- **raná** – asi 1400-1500, týká se především Toskánska a děl umělců jako Giotto, Masaccio, Donatello, Botticelli.

- **vrcholná** – 1500-1540-80, se vztahuje k Římu, Florencii a Benátkám a soustřeďuje se kolem děl Michelangela, Raffaela, Leonarda a Tiziana

Severní renesance – zaalpská – např. Dürer, Van Eyck aj.

- **pozdní** (manýrismus)

Architektura:

- *...žádná stavba chrámu bez stavební symetrie a proporcí nemůže být ospravedlněna, pokud se nepodobá pěkně utvářenému člověku a nemá v sobě přesně provedenou členící síť.” (Vitruvius)*
- architekt **Filippo Brunelleschi (1377-1446)**
- zásadní mezník – kopule původně gotického dómu **S. Maria dell Fiore**
- **Leon Battista Alberti** (stavitel a humanista, dílo Deset knih o umění stavitelském)
- poč. 16. st. dochází k přestavbě baziliky sv. Petra v Římě podle návrhu architekta Donata **Bramanteho**, kopule od **Michelangela**

Brunelleschi - kopule

Kopule florentského dómu - zevnitř

prag

PRAGA
REGIA CIVITAS BOEMIA

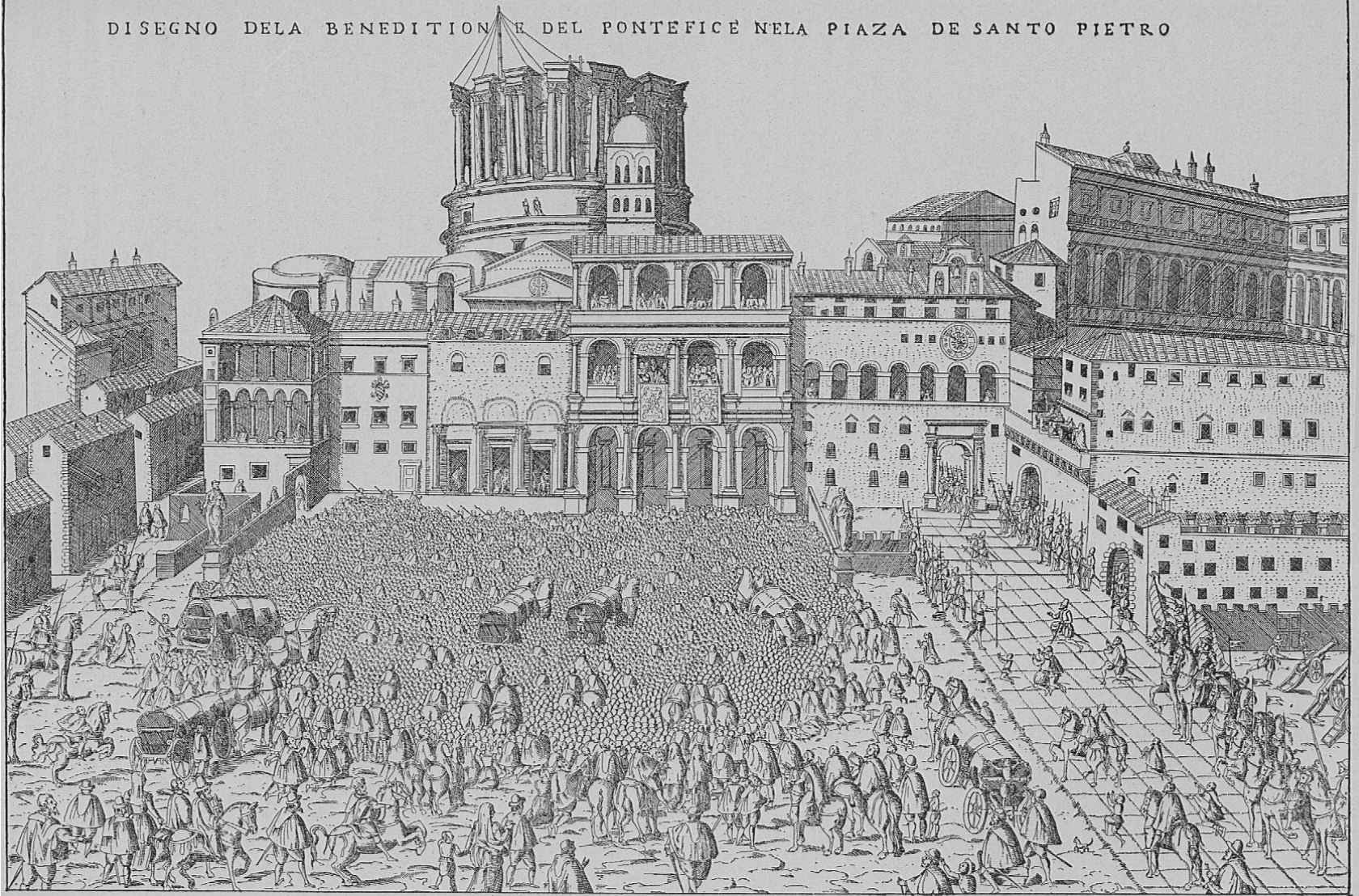
© The Hebrew University of Jerusalem & The Jewish National & University Library

Quorundam locorum huius Romanæ picturæ explicatio.

A Moles Adriani, hodie Castellum S. Angeli.	D Columna Antoniana, & è regione eius, Maria rotunda.	G Templū pacis, ubi quodam debuerat Colloſſeū ingeſſe & fieri, ſed loci anguſtia excluſit.	I Pons Sixti.	K Capitoliū.	N Aquæ ductus.	R S. Laurentius.
B Palatium papæ.	E Columna Adriani.	H Thermæ Diocletianæ.	L S. Bartholomei in ſiſula, iuxta pontem Sixti.	O Arcus Titi & Veſpaſiani.	O Arcus Titi & Veſpaſiani.	S S. Sebaſtianus.
C Eccleſia S. Petri.	F Arcus Septimij.		M S. Iohannes Lateranus.	P S. Suſanna.	P S. Suſanna.	T S. Vitalis.
				Q S. Maria de populo.	Q S. Maria de populo.	V Caput bouis.

DISEGNO DELLA BENEDITIONE DEL PONTEFICE NELLA PIAZZA DE SANTO PIETRO

Erteilung des päpstlichen Segens aus der Vorhalle von S. Peter; dahinter der Sockel der alten Basilika und die Kuppel im Bau, rechts der Vatikan.

Stich des 16. Jahrhunderts, verwandt dem Fresko der Krönung Sixtus V. (1585) in der Vatikanischen Bibliothek.

- V popředí zájmu - městské paláce a venkovské vily.
- vzorovou stavbou např. **Palazzo Medici Ricardi** ve Florencii,
- za vrchol považován římský **palace Farnese**

Palazzo Farnese (Řím) a Palazzo Medici – Ricardi (Medicejský palác) – Florencie

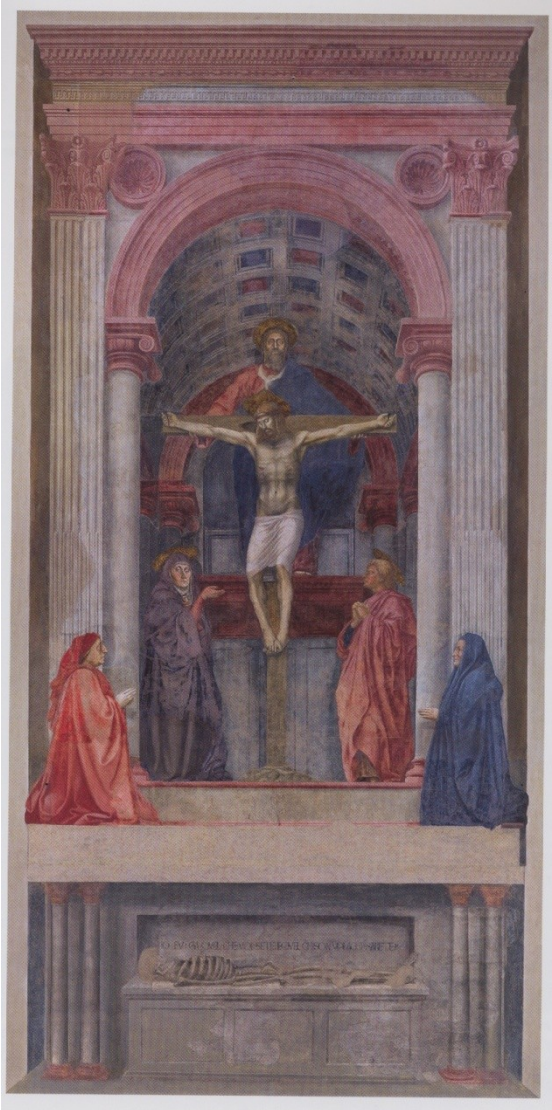

Malířství a sochařství:

- snaha zobrazovat podle skutečnosti;
- Motivy náboženské i světské
- snaha o co nejvěrnější zachycení skutečnosti
- zásadní posun: lineární a vzdušná (tzv. sfumato) perspektiva

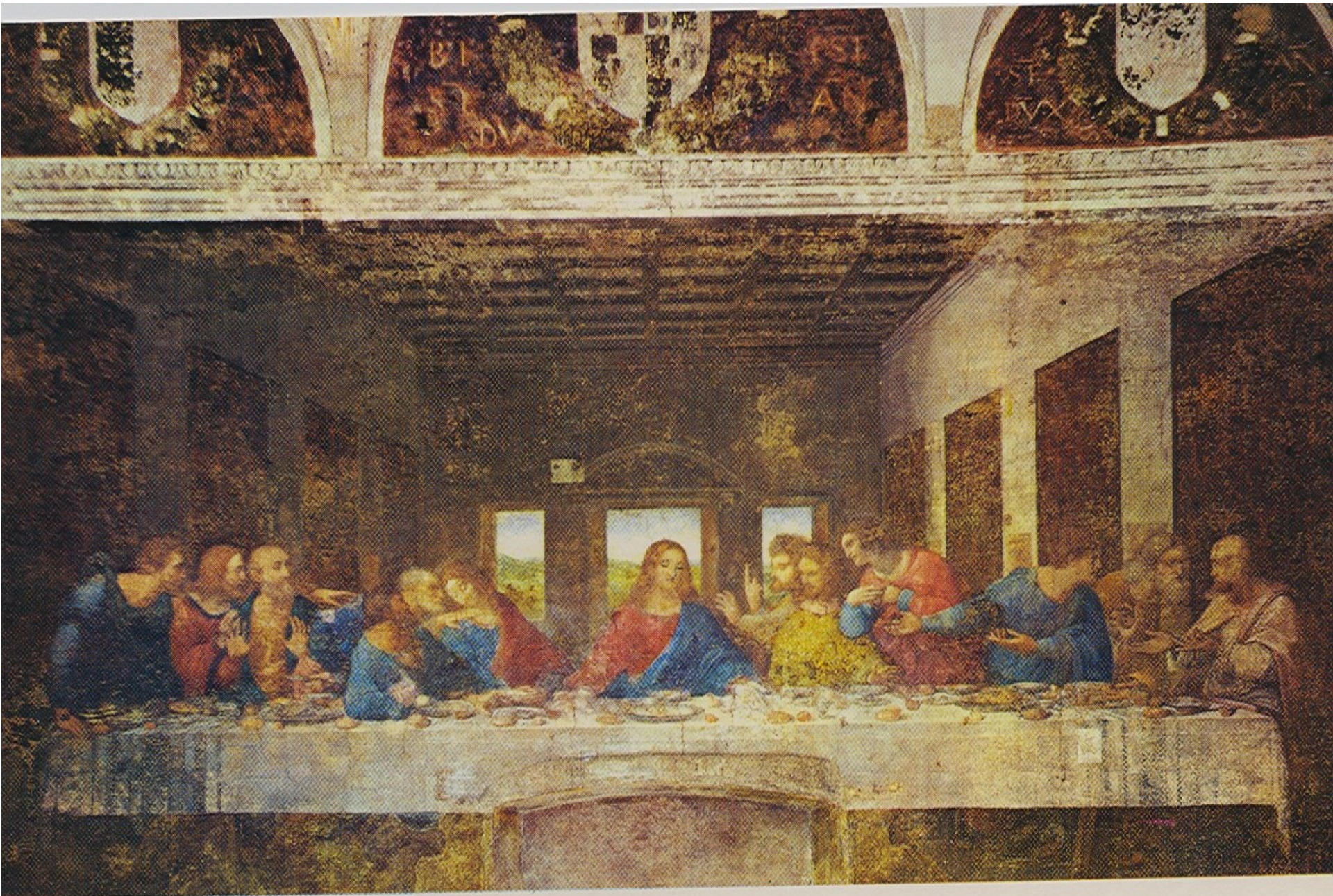
Masaccio

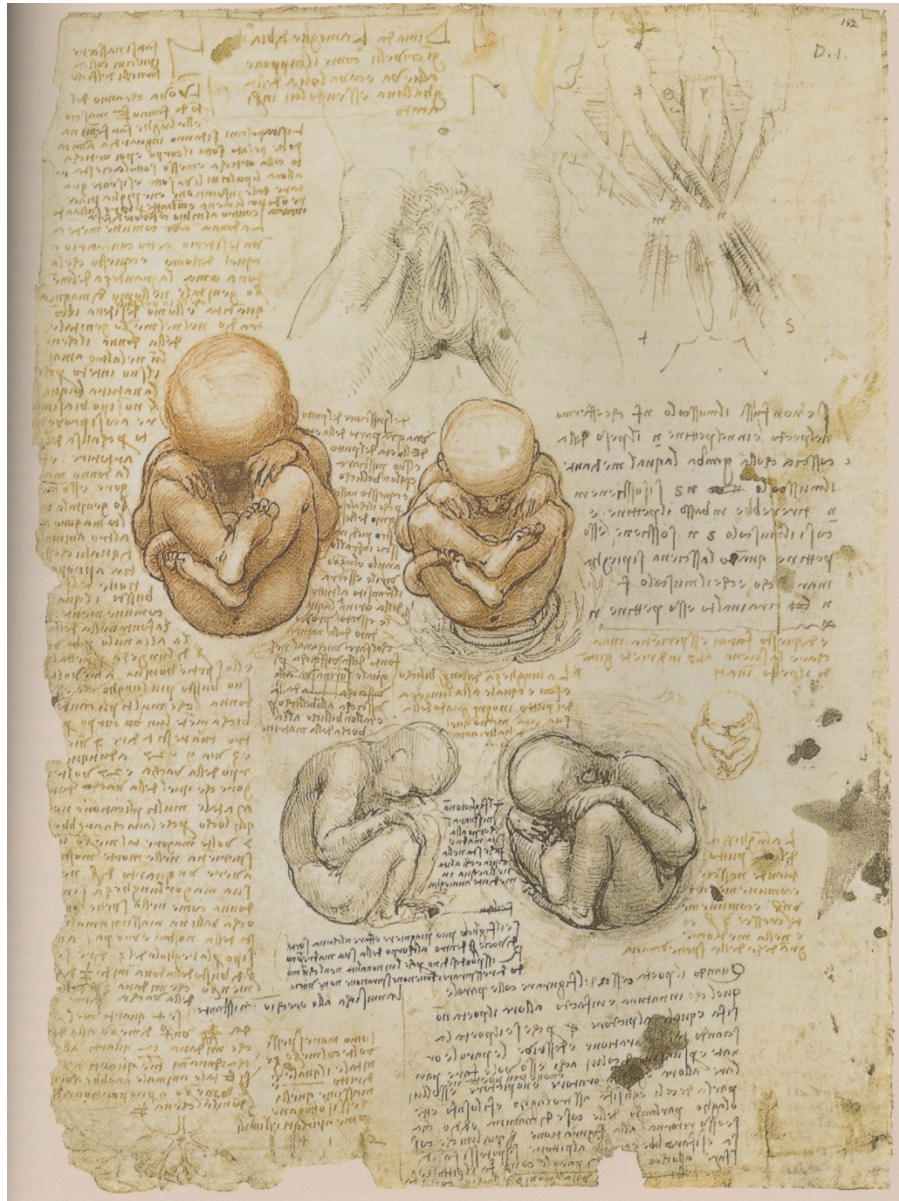

Leonardo da Vinci

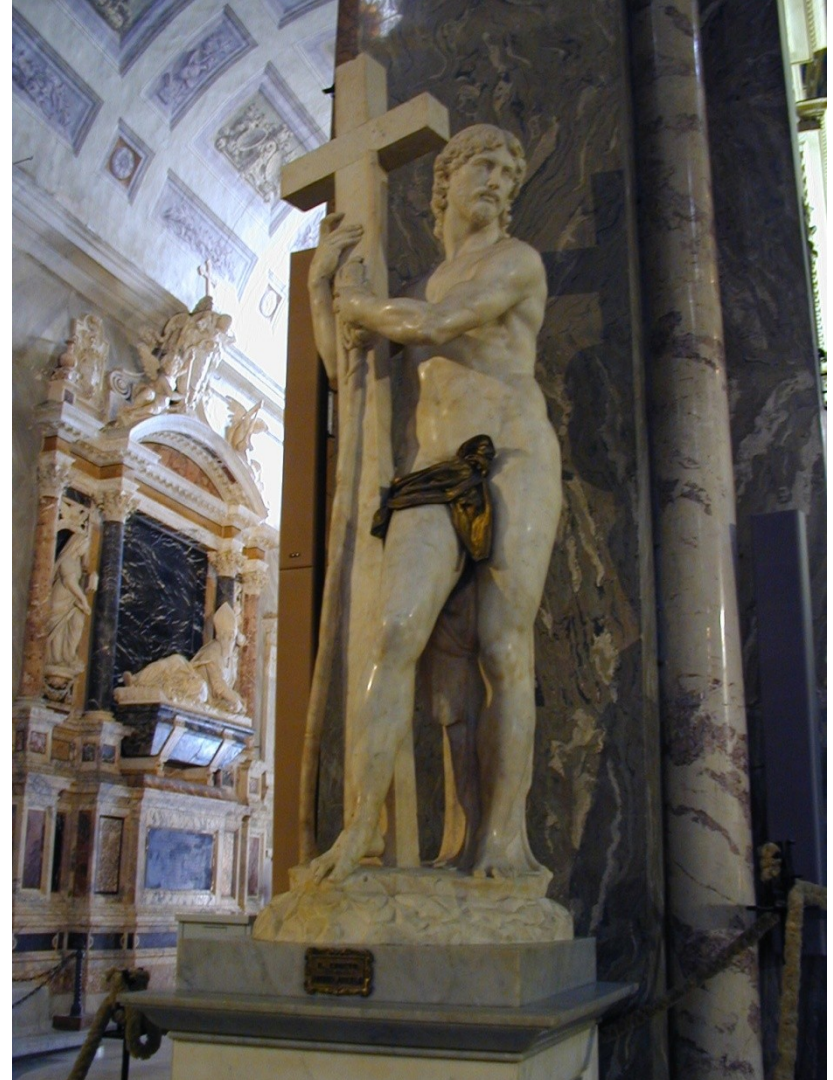

12. Il Cenacolo da Vinci

Michelangelo Buonarroti

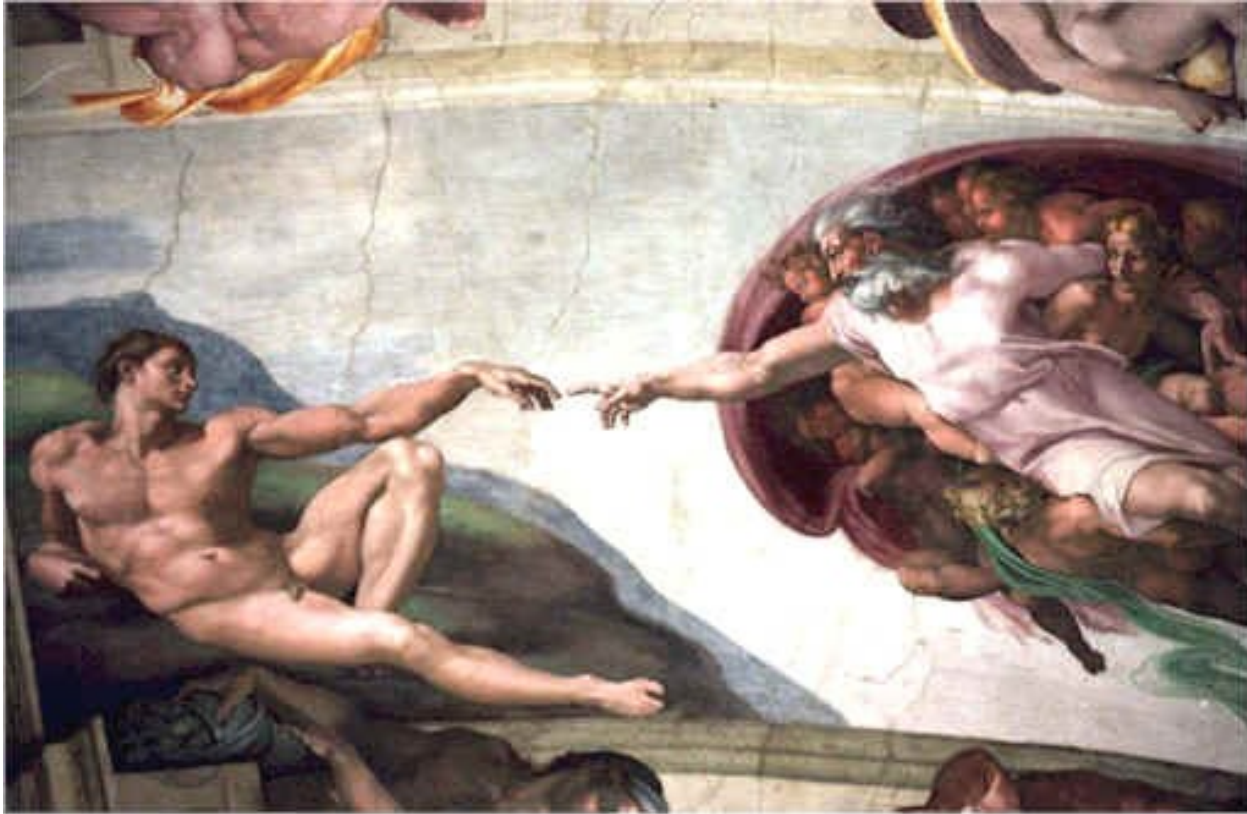

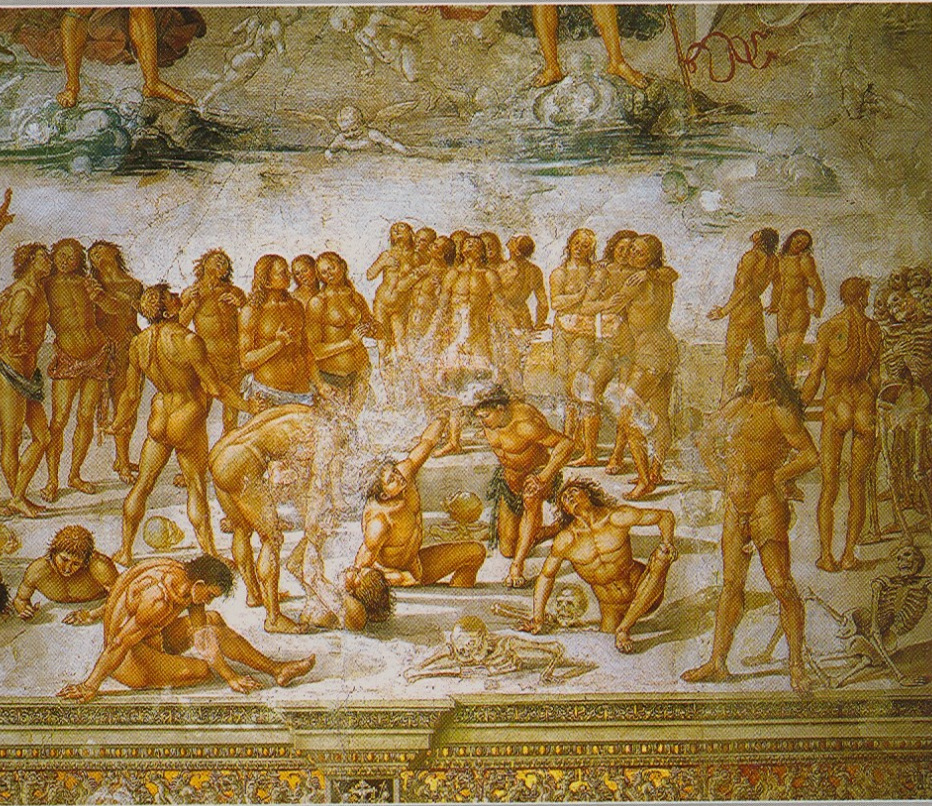

Stvoření Adama

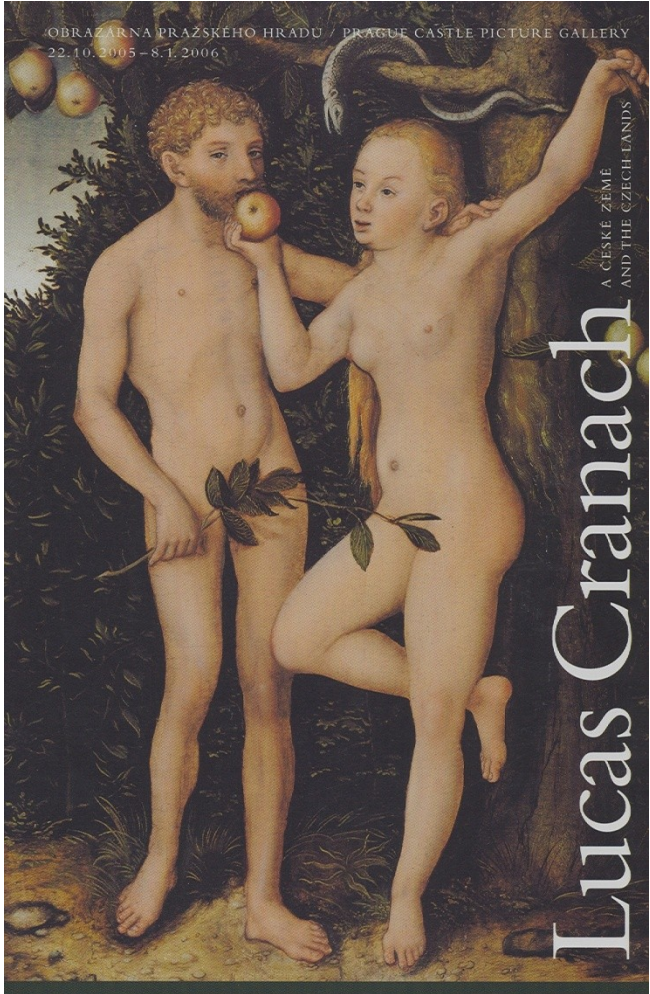

Luca Signorelli

Albrecht Dürer

Cranach: Hřích a vykoupení

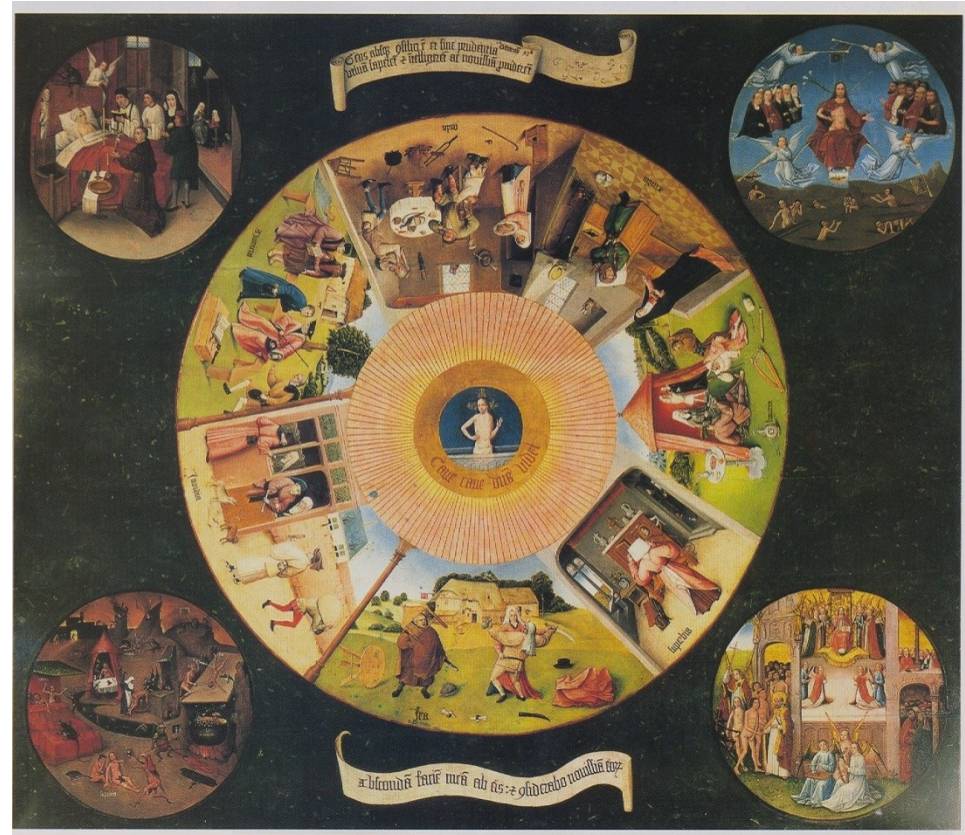
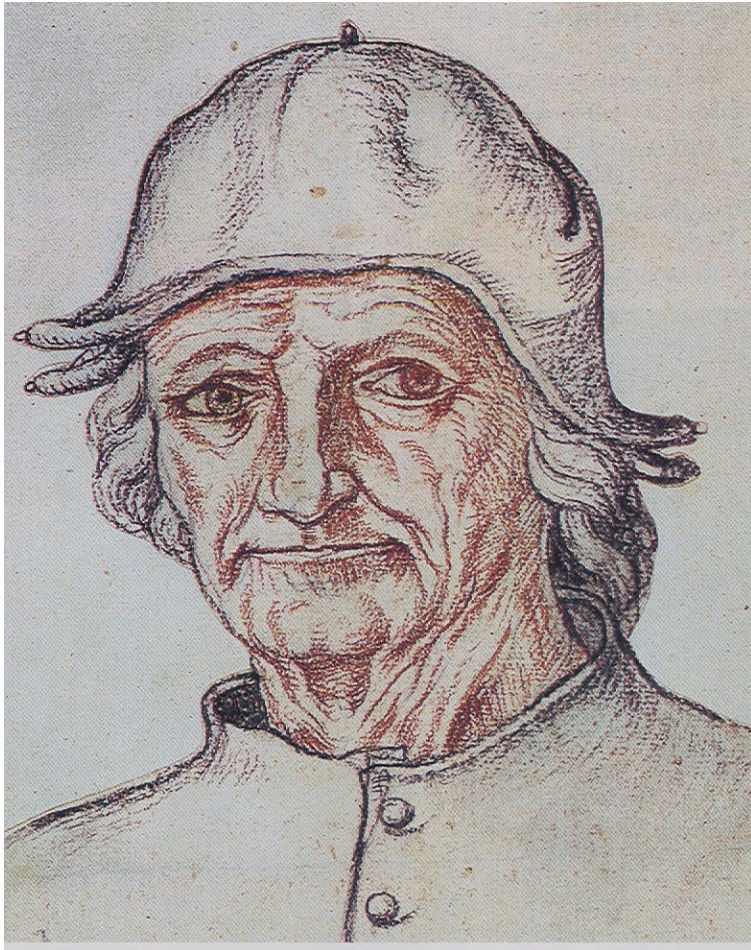

Veronese

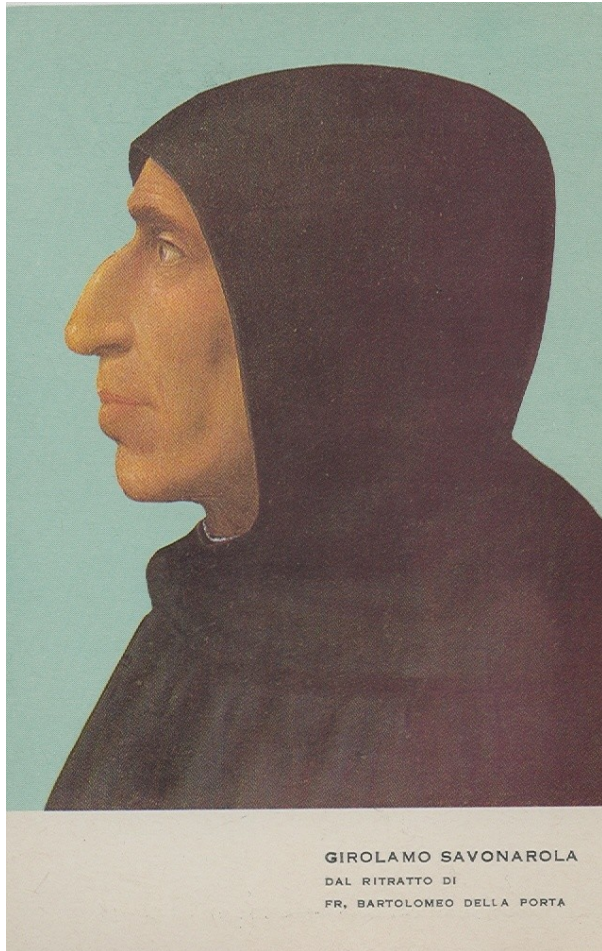

Aus der Renaissancezeit: Die Hochzeit zu Kana
von Paolo Veronese (1528-1588), Königl. Gemäldergalerie Dresden

Hieronymus Bosch

Girolamo Savonarola

Mikuláš Koperník

DANTI ALIGHERIO

TVSCI

HONORARIVM TVMVIVM

A MAIORIBVS TER FRVSTRA DECRETVM

ANNO MDCCCXXXIX

FELICITER EXCITARVNT

NEL VI CENTENARIO DELLA
NASCITA
L'ASSOCIAZIONE DANTIVA
MCCCLXV - MCMLXV

Erasmus Rotterdamský

